

بنام خداوند بخشنده و مهربان

دانشجوی عزیز و گرامی

با عرض سلام و تحیات الهی

قبل از هر چیز موسسه آموزش عالی خیام ورود و مقدم شما را به محیط علم و دانش و کسب معرفت خوش آمد و تبریک می گوید.

لازم می دانم سخنی هر چند کوتاه با شما عزیزان داشته باشم، بدون تردید دوران تحصیل در دانشگاه برگ زرینی در زندگی شما محسوب می شود. این دوران جزو بهترین و به یادماندنی ترین ایام عمر هر شخص خواهد بود، لذا سعی و تلاش کنید که با کسب علم و دانش و تهذیب نفس بر طلیعه این دوران بیفزایید. شما سرمایه ای گرانبها برای آینده این کشور هستید، به قدر و منزلت این سرمایه ها ارج نهید و با کوشش خود به آنها غنای بیشتر ببخشید.

سعی کنید در دوران تحصیل دانشگاه علاوه بر کسب علم و دانش، درس چگونه زیستن را بیاموزید و با بهره گیری از فرصتهای مناسب در راه تعالی فردی و اجتماعی گام بردارید. به یاد داشته باشید که تمام تلاش ما و شما به منظور رسیدن به تقرب به درگاه الهی است. همان طور که جهت ورود به دانشگاه از سدها و آزمونهای زیادی با موفقیت عبور کرده اید، بایستی تلاش خود را دو چندان کنید که از آزمون فلسفه زندگی که همانا تقرب به سرمنشاء خلقت است سربلند و پیروز بیرون آیید. این امر ممکن نخواهد شد، مگر اینکه در تمام کارها به خداوند تبارک و تعالی توکل کنید و او را همواره ناظر اعمال خود بدانید و در این راه تمام توان خود را به کار گیرید.

دکتر ابوالقاسم بزرگنیا
رئیس موسسه آموزش عالی خیام

دانشجوی عزیز:

موسسه آموزش عالی خیام ضمن گرامی داشت مقدم شما به مناسبت ورود به محیط مقدس دانشگاه، امیدوار است فرصت دوران تحصیل را مغتنم دانسته و با رعایت نظم و انضباط و عمل به موازین اخلاق اسلامی، خداوند به شما توفیق توأم کردن علم با عمل و تقوی و تلاش در خدمت به خلق را عنایت فرماید.

دفترچه حاضر ضمن معرفی مختصر این موسسه آموزش عالی حاوی گزیده ای از مقررات و آئین نامه های آموزشی می باشد که ضرورت دارد آنرا بدقت مطالعه نموده و در دوران تحصیل مفاد آنرا کاملا مراعات نمائید تا به سبب عدم آگاهی و بی توجهی با اشکالی مواجه نشده و یا لطمه ای در امر تحصیلتان نگردد.

علاوه بر این دفترچه، عنداللزوم اطلاعیه های مختلفی در ارتباط با تغییرات آئین نامه های آموزشی و مسائل مختلف آموزشی و فرهنگی و رفاهی از سوی مسئولین امر در تابلوی اعلانات نصب خواهد شد که کلیه آنها جنبه رسمی داشته و رعایت آن الزامی می باشد.

ضمناً حوزه معاونت آموزشی و دانشجویی موسسه آماده پاسخگویی به سئوالات و هرگونه ابهام تحصیلی شما می باشد.

دکتر محمدحسین طیرانی
معاونت آموزشی و دانشجویی

قسمتی از وصیت نامه سیاسی، الهی رهبر کبیر انقلاب اسلامی

و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران

اگر مجلس و دولت و قوه قضائیه و سایر ارگانها از دانشگاههای اسلامی و ملی سرچشمه می گرفت، ملت ما امروز گرفتار مشکلات خانه برانداز نبود و اگر شخصیتهای پاکدامن با گرایش اسلامی و ملی به معنای صحیحش، نه آنچه امروز در مقابل اسلام عرض اندام می کند از دانشگاهها به مراکز قوای سه گانه راه می یافت، امروز ما غیر امروز، میهن ما غیر این میهن و محرومان ما از قید محرومیت رها و بساط ظلم و ستم شاهی و مراکز فحشاء و اعتیاد و عشرتکده ها که هر یک برای تباه نمودن نسل جوان فعال ارزنده کافی بود در هم پیچیده و این ارث کشور بر باد ده، و انسان برانداز به ملت نرسیده بود و دانشگاهها اگر اسلامی انسانی ملی بود می توانست صدها و هزارها مدرس به جامعه تحویل دهد.

آشنایی با موسسه آموزش عالی خیام

موسسه آموزش عالی خیام با هدف تربیت نیروهای کارآمد مورد نیاز کشور و هم چنین تلاش برای ارتقاء سطح علمی و بالابردن زمینه بلوغ فکری و فرهنگی و هم چنین تربیت اجتماعی جوانان در سال ۱۳۷۱ تاسیس گردید و در سال ۱۳۷۳ با پذیرش دانشجو شروع به کارکرد. از آن هنگام تاکنون کوشش های فراوانی جهت گسترش و توسعه کیفی و هم چنین کمی موسسه از جهات گوناگون بعمل آمد که نتیجه آن تاسیس رشته های جدید، جذب نیروهای آموزشی فرهیخته، تامین امکانات آموزشی مناسب و هم چنین ایجاد فضاهای مطلوب آموزشی گردید بطوریکه هم اکنون تعداد رشته های موسسه با ۲۵ رشته شامل دو رشته کارشناسی ارشد ۱۳ رشته کارشناسی و مهندسی، ۵ رشته کارشناسی ناپیوسته و ۵ رشته کاردانی طبق جدول زیر بالغ گردیده است. جمع مساحت زمین موسسه ۵۰۰۰۰ مترمربع شامل ۳ پردیس با زیربنای کل ۳۰/۰۰۰ مترمربع و همچنین دو خوابگاه دخترانه به ظرفیت ۵۰۰ تن می باشد. قرار است تا مهرماه (۸۹) ۴۰۰۰ مترمربع ساختمان در پردیس جدید نیز احداث گردد. تعداد کلاسهای موسسه ۶۰ باب و تعداد ۲۰ آزمایشگاه و ۱۸ کارگاه نیز در اختیار موسسه می باشد. سالن اجتماعات موسسه دارای ظرفیت ۴۰۰ تن و سلف سرویس دارای ظرفیت ۱۰۰۰ تن می باشد. سالن ورزشی سرپوشیده موسسه به مساحت ۱۵۰۰ مترمربع به بهره برداری رسیده است.

جدول رشته های موسسه آموزش عالی خيام

نام رشته	
کارشناسی ارشد فیزیک	دانشکده علوم
کارشناسی ارشد ریاضی	
کارشناسی فیزیک	
کارشناسی ریاضی کاربردی	
کارشناسی آمار	
مهندسی IT	دانشکده مهندسی
مهندسی کامپیوتر - سخت افزار	
مهندسی کامپیوتر - نرم افزار	
مهندسی مکانیک - طراحی جامدات	
مهندسی صنایع	
کارشناسی ناپیوسته کامپیوتر - نرم افزار	
کارشناسی ناپیوسته کامپیوتر - سخت افزار	
کارشناسی ناپیوسته مخابرات	
کاردانی کامپیوتر - سخت افزار	
کاردانی کامپیوتر - نرم افزار	
کاردانی مخابرات	دانشکده هنر و معماری
مهندسی معماری	
کارشناسی ناپیوسته معماری	
کاردانی معماری	دانشکده ادبیات و علوم انسانی
کارشناسی زبان و ادبیات انگلیسی	
کارشناسی مترجمی زبان انگلیسی	
کارشناسی علوم اجتماعی - پژوهشگری	
کارشناسی روانشناسی	دانشکده علوم اداری و اقتصادی
کارشناسی ناپیوسته حسابداری	
کاردانی حسابداری	

نخستین دوره فارغ التحصیلان کاردانی این موسسه در مرداد ماه سال ۱۳۷۵ و اولین فارغ التحصیل کارشناسی ارشد در مرداد ماه ۱۳۷۷ و اولین دوره فارغ التحصیلان کارشناسی در مرداد ماه ۱۳۷۸ تحصیلات خود را به اتمام رساندند.

موسسه در حال حاضر ۵۲ تن عضو هیئت علمی تمام وقت و نیمه وقت و ۱۵۰ تن عضو آموزشی نیمه وقت و حق تدریسی و نیز ۸۰ تن کارمند برای ارائه آموزش و امور مربوطه به آن در موسسه اشتغال دارند. عده دانشجویان موسسه در مهرماه ۸۹ به ۵۰۰۰ تن خواهد رسید. موسسه تاکنون ۴۹۵۰ تن فارغ التحصیل داشته است.

از نظر امکانات موسسه دارای سایت مجهز، آتلیه های معماری، آزمایشگاههای کامپیوتر، لابراتوار زبان، آزمایشگاه های فیزیک، آزمایشگاه مدار منطقی، آزمایشگاه الکترونیک – کتابخانه و سالن اجتماعات است.

وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری

شورای عالی برنامه ریزی

آئین نامه آموزشی دوره های کاردانی و کارشناسی

مصوب جلسه ۳۳۹ شورای عالی برنامه ریزی

اردیبهشت ماه ۱۳۷۶

آیین نامه آموزشی دوره های کاردانی و کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته

مصوب نهایی جلسه ۳۳۹ مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۱۴

آیین نامه آموزشی دوره های کاردانی و کارشناسی پیشنهادی کمیسیون تدوین آیین نامه ها که در جلسات ۳۱۶ الی ۳۳۹ شورای

عالی برنامه ریزی مورد بررسی و تصویب قرار گرفته بود در سیددوسی و نهمین جلسه شورایعالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۴ در ۱۲

فصل ، ۶۶ ماده و ۴۸ تبصره به تصویب نهایی رسید.

این آیین نامه برای آن دسته از دانشجویانی که از سال تحصیلی ۷۷-۱۳۷۶ و بعد وارد دانشگاهها و موسسات آموزش عالی می شوند

لازم الاجرا است و از این تاریخ به بعد کلیه آیین نامه ها و بخشنامه های مغایر با آن برای این دسته از دانشجویان لغو می شود.

رای صادره سیددوسی نهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۴ در مورد آیین نامه

آموزشی دوره های کاردانی و کارشناسی صحیح است، به دانشگاهها و موسسات آموزش عالی و همه واحدهای

مجری، برای اجرا ابلاغ می شود.

دکتر محمدرضا هاشمی کلیایگانی

وزیر علوم، تحقیقات و فن آوری

رئیس شورای عالی برنامه ریزی

رونوشت:

- معاونت آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی

- معاونت آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

خواهشمند است به دانشگاهها و موسسات آموزش عالی و واحدهای مجری ابلاغ نمائید.

دکتر سیدمحمد کاظم نائینی

دبیر شورایعالی برنامه ریزی

آیین نامه آموزشی دوره های کاردانی و

کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته

مقدمه:

بیش از ۶ سال از اجرای آیین نامه آموزشی دوره های کاردانی و کارشناسی مصوب اسفندماه ۱۳۶۹ شورایعالی برنامه ریزی (نشریه ۱۰۱) می گذرد. و این مدت، فرصت کافی بود تا نقاط ضعف و قوت آن بررسی و مورد توجه قرار گیرد.

بر این اساس کمیسیون تدوین آیین نامه ها ماموریت یافت، تا با استفاده از نظرات دانشگاهها و کارشناسان مسایل آموزشی خصوصا معاونین آموزشی دانشگاهها، آیین نامه مزبور را بررسی نموده برخی از موارد را اصلاح و تجدید نظر و اشکالات آن را برطرف نماید. این کار صورت گرفت و آیین نامه جدید تدوین و جهت تصویب نهایی به شورایعالی برنامه ریزی پیشنهاد شد و شورای عالی برنامه ریزی نیز طی جلسات ۳۱۶ الی ۳۳۹ خود آن را بررسی و اصلاح و سپس در جلسه ۳۳۹ به تصویب نهایی رسانید که بصورت متن پیوست جهت اجرا ابلاغ می شود.

این آیین نامه، مجموعه ضوابط و مقررات آموزشی مصوب حاکم بر آموزش عالی در مقاطع کاردانی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته است که با هدف ایجاد هماهنگی در فعالیتهای آموزشی دانشگاهها و به منظور ارتقای کیفیت آموزشی تدوین یافته است.

لکن آنچه در نیل به این هدفها اهمیت بسیار دارد، نحوه اجرا و بکار بستن دقیق ضوابطی است که در آیین نامه پیش بینی شده است. این مقصود فقط با هماهنگی مسئولان اجرایی و دانشگاهها و همکاری استادان و دانشجویان متعهد حاصل خواهد شد.

با امید تحقق این همکاری و هماهنگی و توجیه و تبیین این موضوع، تذکر چند نکته ضروری به نظر می رسد.

۱- در این آیین نامه، تنها به ذکر اصل اکتفا شده است. آنجا که ساکت است تصمیم گیری بر عهده شورای آموزشی دانشگاه مربوط است. لکن تغییر اصول تفسیری مغایر با اصل آیین نامه، مجاز نیست و اگر ابهامی در عبارات مشاهده شود رفع آن برعهده کمیسیون تدوین آیین نامه های شورای عالی برنامه ریزی است.

۲- مسئولیت اجرای این آیین نامه برعهده دانشگاهها و موسسات آموزش عالی اعم از دانشگاهها، مجتمع های دانشگاهی، مراکز آموزش عالی، دانشکده ها و دیگر انواع واحدهای آموزش عالی وابسته و تابعه وزارت فرهنگ و آموزش عالی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است.

۳- مسئولان اجرایی، اساتید راهنما، مدرسان و دانشجویان، ملزم به رعایت و اجرای این آیین نامه هستند. هر عملی که خلاف این آیین نامه در جایی صورت گیرد از درجه اعتبار ساقط است و آن عمل به هیچ وجه در جای دیگر قابل استفاده نخواهد بود.

۴- لازم است دانشگاهها، دانشجویان را از آغاز تحصیل با موارد این آیین نامه آشنا سازند و به هنگام نام نویسی در نخستین نیمسال تحصیلی و ابتدای هر سال تحصیلی اهم مواد آن را در اختیار دانشجویان قرار دهند.

۵- دانشگاهها موظفند با تعیین استاد راهنما، دانشجویان را در انتخاب واحدهای درسی و آشنایی کامل با اصول این آیین نامه یاری دهند و ترتیبی برقرار سازند که انتخاب درس دانشجویان با مشورت و تایید استاد راهنما صورت گیرد و استادان راهنما موظف باشند هر نکته ای را که در بهبود وضع تحصیلی و کشف ذوق علمی دانشجویان موثر است به آنان یادآوری نمایند.

۶- استادان و دانشگاهها باید نهایت دقت و توجه را در تصحیح اوراق امتحانی دانشجویان مبذول دارند و در مهلت مقرر در آیین نامه، نمرات نهایی امتحانات دانشجویان را به آموزش تحویل نمایند. چه بی توجهی به این مهم، بخش قابل توجهی از آیین نامه آموزشی را معطل گذاشته احتمالاً موجب تضییع حقوق دانشجویان خواهد شد.

۷- چنانچه استادان محترم و مسئولان آموزشی آگاهند در برنامه های آموزشی مصوب شورای عالی برنامه ریزی، ریز مواد و محتوای بسیاری از دروس پایه و بعضی دروس اصلی برای چندین رشته یا گرایش تحصیلی هم خانواده از یک یا چند گروه آموزشی مشترک است. مثل محتوی ریاضی ۱ و ۲ که برای تمام رشته های فنی و مهندسی، ریاضی، فیزیک، کامپیوتر آمار یکسان است. لازم است مسئولان آموزشی دانشگاهها با مشورت بخش کامپیوتر به این دروس مشترک کد واحد اختصاص

دهند و دانشجویان را بطور مساوی در کلاسها تقسیم نمایند تا از امکانات آموزشی به نحو بهتر، بیشتر و بطور بهینه استفاده شود.

۸- کلیه دانشگاهها ملزم به اجرای دقیق و کامل برنامه های آموزشی مصوب شورای عالی برنامه ریزی می باشند و هیچ تغییری در عنوانها، تعداد و محتوی دروس و تغییر در دروس پیش نیاز مجاز نیست. چنانچه استادان و گروههای آموزشی در این گونه موارد نظری داشته باشند می توانند نظر خود را در این زمینه به شورای عالی برنامه ریزی پیشنهاد نمایند. در حالیکه در کشور به نیروی انسانی متخصص مورد نیاز زیاد، ولی امکانات مدرس عالی در کشور محدود است. برعهده دانشگاههاست که از امکانات آموزشی حداکثر استفاده را به عمل آورند تا به یاری خداوند متعال در آینده شاهد شکوفایی فرهنگی و رشد کیفی آموزش عالی در سطح کشور اسلامی خود باشیم.

در پایان وزارت فرهنگ و آموزش عالی امیدوار است با تصویب و ابلاغ این آیین نامه بسیاری از مشکلات دانشگاهها از لحاظ مقررات آموزشی برطرف شود. با این امید نظرات مجریان، استادان و دست اندرکاران آموزش عالی در خصوص نتایج حاصل از اجرای این آیین نامه، می تواند در جریان تجدید نظرهای بعدی، مورد استفاده و استناد قرار گیرد.

دکتر سیدمحمد رضا هاشمی گلپایگانی وزیر فرهنگ و

آموزش عالی و رئیس شورای عالی برنامه ریزی

تعاریف

۱- دانشگاه

به همه دانشگاهها، موسسات آموزش عالی اعم از آموزشی و پژوهشی، روزانه و شبانه، دولتی و غیردولتی دانشگاه گفته می شود.

۲- دانشکده

دانشکده واحدی از یک دانشگاه است که در رده خاصی از علوم فعالیت دارد.

۳- گروه آموزشی

گروه آموزشی واحدی از یک دانشکده یا یک دانشگاه است که در یک رشته خاص یا چند رشته متجانس فعالیت دارد. مانند گروه ریاضی، گروه کامپیوتر و نظایر آن.

۴- گروه برنامه ریزی

منظور از گروه برنامه ریزی یکی از گروههای نه گانه شورای عالی برنامه ریزی است که در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری استقرار دارند.

۵- گروه آزمایشی

منظور از گروه آزمایشی یکی از گروههای آزمایشی سازمان سنجش آموزش کشور در امتحانات سراسری دانشگاهها است که داوطلبان را برحسب رشته های انتخابی به گروههای خاص تقسیم می کند.

۶- دوره

منظور از دوره نظام آموزش عالی، مدت زمانی است که دانشجو وارد دانشگاه شده و در یک رشته خاص تحصیل می‌کند، و در آن رشته فارغ التحصیل می‌شود. مانند دوره کاردانی، دوره کارشناسی و ...

۷- اداره آموزش

منظور از اداره آموزش یک واحد اداری در یک دانشکده یا دانشگاه است که همه امور آموزشی مربوط به دانشجویان از قبیل نام نویسی، انتخاب واحد، انجام امتحانات، جمع آوری نمرات و اعلام نتایج را برعهده دارد.

۸- استاد

هر عضو هیات علمی که مسئولیت تدریس دروس نظری یا عملی را در دانشگاه برعهده دارد استاد نامیده می‌شود.

۹- رشته

رشته یکی از شعب فرعی از گروههای علمی ((علوم پزشکی، علوم انسانی، علوم پایه، فنی و مهندسی، کشاورزی، هنر، تربیت معلم و علمی کاربردی)) است که از لحاظ موضوع کاملاً مشخص و از دیگر موضوعات متمایز بوده و حداقل به یک کارآیی مشخص می‌انجامد. دروس مشترک در دو رشته متفاوت، نباید از ۳۰ درصد کل واحدها در هر رشته تجاوز کند.

۱۰- گرایش

هر یک از شعب یک رشته که ناظر بر یک تخصص باشد، گرایش نامیده میشود.

اختلاف دروس در دو گرایش از یک رشته نباید از ۷ درصد کل واحدهای رشته کمتر و از ۳۰ درصد

کل واحدها بیشتر باشد.

فصل اول

شرایط ورود و نام نویسی

شرایط ورود:

ماده ۱- شرایط ورود در دوره های کاردانی، کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته)، کارشناسی ارشد پیوسته و دوره های دکتری عمومی پزشکی، داروسازی، دندانپزشکی و دامپزشکی، اعم از دوره های روزانه و شبانه به شرح زیر است.

۱- مجاز بودن به تحصیل از نظر قوانین و مقررات جاری کشور و داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی، برابر مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی.

۲- داشتن گواهینامه پایان دوره متوسطه از داخل یا خارج کشور، مورد تایید وزارت آموزش و پرورش (با توجه به نظام جدید آموزش متوسطه) یا برابر آن برای آموزشهای حوزوی (مطابق مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی) و با داشتن گواهینامه دوره کاردانی برای ورود به دوره کارشناسی ناپیوسته که حسب مورد به تایید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسیده باشد.

۳- پذیرفته شدن در آزمون ورودی

نام نویسی

ماده ۲- پذیرفته شدگان آزمون ورودی، موظفند در مهلت هایی که توسط دانشگاه یا مرکز آموزش عالی اعلام می شود، برای نام نویسی و انتخاب واحد مراجعه نمایند. عدم مراجعه برای نام نویسی در نخستین نیمسال پس از اعلام نتایج آزمون، انصراف از تحصیل تلقی خواهد شد.

ماده ۳- دانشجو موظف است در هر نیمسال، زمانی که دانشگاه اعلام می کند، برای ادامه تحصیل و انتخاب واحد به اداره آموزش مراجعه کند. عدم مراجعه دانشجو برای نام نویسی بدون اطلاع و عذر موجه، در یک نیمسال بمنزله انصراف از تحصیل است در صورت تاخیر و یا عذر موجه، حق انتخاب واحد و ادامه تحصیل را در آن نیمسال ندارد، ولی آن نیمسال جزو مدت مجاز تحصیل وی محسوب می شود.

تبصره - دانشجو موظف است عذر موجه خود را در خودداری از نام نویسی، با دلایل مستند بطور مکتوب در اولین ماه بعد از آغاز هر نیمسال تحصیلی، به اداره آموزش موسسه آموزش عالی اطلاع دهد.

منع تحصیل همزمان

ماده ۴- دانشجو در یک زمان حق نام نویسی، بیش از یک رشته و در هر رشته بیش از یک گرایش در یک یا چند دانشگاه را نخواهد داشت. در صورت تخلف، از ادامه تحصیل در یکی از رشته های انتخابی به تشخیص کمیسیون بررسی موارد خاص وزارت محروم و سوابق تحصیلی وی باطل اعلام می شود و دانشجو در این حال موظف است کلیه هزینه های مربوط به رشته حذف شده را مطابق تعرفه های تعیین شده به دانشگاه ذیربط بپردازد.

تبصره - دانشجویان ممتاز (استعدادهای درخشان) از شمول این ماده مستثنی هستند.

تعریف دانشجوی ممتاز و ضوابط اجرایی این تبصره ، توسط شورای هدایت استعدادهای درخشان در

آموزش عالی تعیین و ابلاغ می شود.

فصل دوم

نظام آموزشی

تعریف واحد درسی

ماده ۵- آموزش در تمام دانشگاههای کشور مبتنی بر نظام واحدی است. در نظام واحدی، ارزش هر درس با تعداد واحدهای آن درس سنجیده می شود و قبولی یا عدم قبولی دانشجو در یک درس، به همان درس محدود است. هر واحد درس، مقدار یا میزان درسی است که مفاد آن بصورت نظری ۱۷ ساعت، عملی (یا آزمایشگاهی) ۳۴ ساعت، کارگاهی (یا عملیات میدانی) ۵۱ ساعت، کارآموزی و کارورزی (با کادر عرصه) ۶۸ ساعت در طول یک نیمسال تحصیلی (یا دوره تابستانی) و طبق برنامه مصوب شورایی عالی برنامه ریزی تدریس می شود. در مورد رشته هایی که دارای پروژه هستند مدت اجرای پروژه متناسب با واحد آن، توسط استاد مربوط تعیین می شود.

سال تحصیلی

ماده ۶- هر سال تحصیلی مرکب از دو نیمسال تحصیلی و عنداللزوم یک دوره تابستانی است و هر نیمسال تحصیلی شامل ۱۷ هفته و هر دوره تابستانی شامل ۶ هفته آموزش است.

تبصره ۵- مدت امتحانات پایانی نیمسال یا پایان دوره تابستانی جزو مدت آموزش محسوب نمی شود.

حدود و اختیارات دانشگاه در مورد برنامه درسی

ماده ۷- تمام دانشگاهها موظفند برنامه های درسی مصوب شورایعالی برنامه ریزی را اجرا نمایند. ترتیب دروس با رعایت پیش نیازها، روش تدریس و جابجاکردن ریز مواد و طرح مطالب جدید در یک درس و انتخاب منابع برعهده دانشگاه است .

دروس انتخابی

ماده ۸- دانشگاهها می توانند در هر رشته به تشخیص گروه مربوط تعدادی از دروس مرتبط با رشته را تعیین و بعنوان دروس انتخابی به دانشجویان ارائه دهند، مشروط بر آنکه تعداد واحدها از سقف مجاز در هر رشته تجاوز نکند.

ساعات حل تمرین

ماده ۹- دانشگاهها می توانند در صورت لزوم به تشخیص گروه آموزشی، در هر رشته از دوره های کارشناسی، تا ۲۰ ساعت، در دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته تا ۱۰ ساعت بعنوان حل تمرین به ساعات تدریس رشته ، در طول دوره بیفزایند.

فصل سوم

واحدهای درسی و طول مدت تحصیل

تعداد واحدها

ماده ۱۰- تعداد واحدهای درسی لازم برای گذراندن هر یک از دوره های تحصیلی بشرح زیر است.

دوره های کاردانی - بین ۶۸ تا ۷۲ واحد

دوره های کارشناسی پیوسته غیر از رشته های فنی و مهندسی - ۱۳۰ تا ۱۳۷ واحد

دوره های کارشناسی پیوسته فنی و مهندسی - ۱۳۰ تا ۱۴۳ واحد

دوره های کارشناسی ناپیوسته - ۶۷ تا ۷۰ واحد

دوره های کارشناسی ارشد پیوسته - ۱۷۲ تا ۱۸۲ واحد

ماده ۱۱- هر دانشجو می تواند در هر نیمسال تحصیلی حداقل ۱۲ واحد و حداکثر ۲۰ واحد درسی را انتخاب نماید.

تبصره ۱- در آخرین نیمسال تحصیلی، دانشجو از رعایت شرط انتخاب حداقل ۱۲ واحد معاف است.

تبصره ۲- در صورتی که دانشجو برای فراغت از تحصیل تنها یکدرس باقیمانده داشته باشد، با نظر دانشگاه و تایید استاد مربوط، می تواند امتحان آن درس را در طول نیمسال از طریق معرفی به استاد بگذراند.

تبصره ۳- اگر دانشجویی در یک نیمسال میانگین نمراتش حداقل ۱۷ باشد می تواند با نظر دانشگاه در نیمسال بعد حداکثر تا ۲۴ واحد درسی را انتخاب کند.

تبصره ۴- در مواردی که دانشجو برای فراغت از تحصیل حداکثر ۲۴ واحد باقی داشته باشد، حتی اگر مشروط باشد، با نظر دانشگاه می تواند تمامی واحدهای باقی مانده را در یک نیمسال انتخاب نماید.

تبصره ۵- تعداد واحدهای انتخابی در دوره تابستانی حداکثر ۶ واحد درسی می باشد .

دروس پیش نیاز

ماده ۱۲- پذیرفته شدگان در آزمون سراسری ورودی دانشگاهها در دوره های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد پیوسته در همه رشته های تحصیلی که نمره خام امتحان آنها در آزمون ورودی در یک یا چند درس، به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه پذیرنده، از حد نصاب معینی کمتر باشد، موظفند برحسب نیاز رشته دروسی را که آن دانشگاه تعیین می کند بعنوان دروس جبرانی یا (پیش نیاز دانشگاهی) علاوه بر دروس مندرج در برنامه مصوب بگذرانند .

تبصره ۱- تعیین نوع درس، تعداد واحد، ریزمواد، نحوه ارائه و زمان تدریس دروس پیش نیاز دانشگاهی برعهده شورای آموزشی دانشگاه پذیرنده است.

تبصره ۲- سازمان سنجش آموزش کشور، موظف است پس از اعلام نتایج آزمون ورودی، کارنامه پذیرفته شدگان مشتمل بر نمره خام آنها را در هر یک از مواد امتحانی در اختیار دانشگاههای ذیربط قرار دهد.

تبصره ۳ - ارائه دروس پیش نیاز دانشگاهی و چگونگی اجرای آنها در دانشگاهها، از هر حیث مانند دروس دانشگاهی و تابع مقررات آموزش عالی است.

نمره این دروس در کارنامه دانشجو ثبت و در میانگین نمرات پایان نیمسال و همچنین در میانگین کل نمرات دانشجو محاسبه می شود و در مشروطی، قبولی و یا رد دانشجو نیز تاثیر دارد.

تبصره ۴ - به حداکثر طول دوره تحصیلی دانشجویانی که حداقل ۸ واحد از دروس پیش نیاز دانشگاهی را گذرانده باشند، یک نیمسال تحصیلی افزوده می شود.

طول دوره

ماده ۱۳ - حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته ۳ سال و در دوره های کارشناسی پیوسته ۶ سال است. در صورتی که دانشجو نتواند واحدهای دوره را در حداکثر مدت مجاز تحصیل با موفقیت بگذراند از دانشگاه مربوط اخراج می شود.

فصل چهارم

حضور و غیاب

حضور در جلسات درس

ماده ۴-۱ حضور دانشجو در تمام جلسات مربوط به هر درس الزامی است و ساعات غیبت دانشجو در هر درس نباید از $\frac{3}{16}$ مجموع ساعات آن درس تجاوز کند، در غیر اینصورت نمره دانشجو در آن درس صفر محسوب می شود.

تبصره ۱- در صورتی که غیبت دانشجو در هر درس بیش از $\frac{3}{16}$ باشد ولی غیبت او موجه تشخیص داده شود، آن درس حذف می شود. در این حال رعایت حد نصاب ۱۲ واحد در طول نیمسال برای وی الزامی نیست، ولی نیمسال مذکور بعنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می گردد.

تبصره ۲- غیبت در جلسات در دو هفته اول هر درس، بدلیل حذف و اضافه یا به هر دلیل دیگر مجاز نیست و در صورت پیشامد جزو غیبت $\frac{3}{16}$ غیبت مجاز دانشجو محسوب می شود.

غیبت در امتحان

ماده ۱۵- غیبت غیرموجه در امتحان هر درس بمنزله گرفتن نمره صفر در امتحان آن درس است و

غیبت موجه در امتحان هر درس موجب حذف آن درس می گردد.

ماده ۱۶- تشخیص موجه بودن غیبت در جلسات درس و در امتحان برعهده شورای آموزشی

دانشگاه یا کمیته منتخب آن شورا است.

فصل پنجم

حذف و اضافه

ماده ۱۷- دانشجو می تواند در هر نیمسال تحصیلی، فقط در مهلتی کمتر از دو هفته، پس از شروع نیمسال تحصیلی حداکثر دو درس دیگر انتخاب یا دو درس انتخاب خود را حذف یا دو درس انتخابی خود را با دو درس دیگر جابجا نماید، مشروط بر اینکه تعداد واحدهای انتخابی وی از حد مقرر تجاوز نکند.

ماده ۱۸- در صورت اضطرار دانشجو می تواند تا پنج هفته به پایان نیمسال تحصیلی مانده فقط یکی از درسهای نظری خود را با تایید گروه آموزشی مربوطه حذف کند، مشروط بر اینکه اولاً غیبت دانشجو در آن درس بیش از $3/16$ مجموع ساعات آن درس نباشد و ثانياً تعداد واحدهای باقیمانده وی از ۱۲ واحد کمتر نشود.

ماده ۱۹- حذف کلیه درسهای اخذ شده در یک نیمسال تنها در صورتی مجاز است که بنا به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه دانشجو قادر به ادامه تحصیل در آن نیمسال نباشد. در اینصورت نیمسال مزبور جزو حداکثر مجاز تحصیل دانشجو محسوب خواهد شد.

تبصره ۱- دانشجوی غایب بایستی حداکثر تا یک هفته پس از پایان امتحانات آن نیمسال، علت غیبت موجه خود را با مدارک مستند به آموزش دانشکده مربوطه تسلیم کند، تا در صورت موجه

تشخیص دادن علت غیبت، نسبت به حذف درس یا دروس اقدام گردد. بدیهی است پس از سپری شدن موعد مقرر با دانشگاه از بررسی تقاضای دانشجو معذور و برای آن درس یا دروس، نمره صفر منظور خواهد شد.

تبصره ۲ - در صورت موافقت با حذف اضطراری هر درس شهریه متغیر آن درس مسترد نمیگردد، طبق بخشنامه ۲۴/۱۱/۲۴/۵۴ مورخ ۷۸/۶/۲۷ معاونت وزارت علوم تحقیقات و فناوری.

فصل ششم

ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو

معیارهای ارزیابی

ماده ۲۰- ارزیابی پیشرفت دانشجو در هر درس براساس میزان حضور و فعالیت در کلاس، انجام تکالیف درسی و نتایج امتحانات بین نیمسال و پایان نیمسال صورت می گیرد و استاد هر درس مرجع ارزیابی دانشجو در آن درس است.

تبصره- برگزاری امتحان پایان نیمسال برای هر درس الزامی است.

ماده ۲۱- معیار ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو نمره درس است و نمرات دانشجو در هر درس بصورت عددی بین صفر تا بیست تعیین می شود.

ماده ۲۲- حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۰ است. دانشجویی که در هر یک از دروس الزامی مردود شود، در اولین فرصت ملزم به تکرار آن است. با این حال نمرات کلیه دروس اعم از قبولی و ردی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین منظور می شود.

تبصره- اگر دانشجویی در یک درس اختیاری مردود شود، به جای آن درس می تواند از جدول دروس انتخابی در برنامه مصوب، دروس دیگری را انتخاب کند.

درس ناتمام

ماده ۲۳- در موارد استثنائی نمره تمرین دبیری، کارآموزی و کارورزی، عملیات صحرائی و دروسی که در برنامه آموزشی مصوب توام با پروژه ارائه می شود، در صورتی که به تشخیص استاد و تایید گروه آموزشی مربوط تکمیل آنها در طول یک نیمسال تحصیلی میسر نباشد، ناتمام تلقی می گردد. نمره ناتمام بایستی حداکثر تا پایان نیمسال بعد به نمره قطعی تبدیل گردد.

اعلام نمرات

ماده ۲۴- استاد موظف است گزارش نمره نهائی هر درس را حداکثر ظرف ۱۰ روز پس از برگزاری امتحان آن درس به اداره آموزش تسلیم نماید.

ماده ۲۵- نمرات دانشجویان حداکثر تا ۲ هفته پس از برگزاری آخرین امتحان هر نیمسال و بعد از رسیدگی به اعتراضات دانشجویان و رفع اشتباهات احتمالی غیرقابل تغییر می باشد.

میانگین نمرات

ماده ۲۶- در پایان هر نیمسال تحصیلی، میانگین نمرات دانشجو در آن نیمسال و میانگین کل نمرات او تا پایان آن نیمسال و در پایان دوره تحصیلی، میانگین کل نمرات دانشجو، محاسبه و در کارنامه وی ثبت می شود.

تبصره ۱- برای محاسبه میانگین نمرات، تعداد واحدهای هر درس در نمره آن درس ضرب می شود و مجموع حاصلضربها در تمامی دروسی که دانشجو برای آنها نمره گرفته است (اعم از ردی و یا قبولی) بر تعداد کل واحدهای اخذ شده تقسیم می شود.

تبصره ۲- دوره تابستانی بعنوان نیمسال تحصیلی محسوب نمی شود. نمرات دروسی که دانشجو در دوره تابستانی می گذارند، تنها در محاسبه میانگین کل دانشجو محسوب می شود. به همین نحو نمرات دانشجو، در نیمسالی که الزاما کمتر از ۱۲ واحد انتخاب می کند و کسر بودن واحدها خارج از اراده او است نیز مانند دروس تابستانی در میانگین کل او محاسبه می شود، ولی آن نیمسال جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجو محسوب خواهد شد.^۱

نام نویسی مشروط

ماده ۲۷- میانگین نمرات دانشجو در هیچ نیمسال نباید کمتر از ۱۲ باشد، در غیر اینصورت نام نویسی دانشجو در نیمسال بعد، بصورت مشروط خواهد بود.

تبصره- هر دانشگاه موظف است موضوع مشروط بودن دانشجو را هر بار به وی کتبا اطلاع دهد و یک نسخه از آنرا در پرونده دانشجو ضبط نماید. با این وصف قصور در اخطار به وی از طرف دانشگاه و یا اظهار بی اطلاعی دانشجو از این امر، مانعی در اجرای مقررات نخواهد بود.

ماده ۲۸- دانشجویی که بصورت مشروط نام نویسی می کند، جز در آخرین نیمسال مشروطی حق انتخابی بیش از ۱۴ واحد درسی در آن نیمسال را ندارد.

---

^۱ - چنانچه دانشجو حداقل واحدهای مقرر را انتخاب نموده باشد وی بنا به دلایل موجه «بیماری یا گرفتاری دیگر» مبادرت به حذف درس یا دروسی نماید به طوری که باقیمانده واحدهای وی در آن ترم زیر حد نصاب برسد «کمتر از ۱۲ واحد» این نیمسال از نظر مشروطی یک نیمسال کامل و مستقل محسوب می شود. اما اگر انتخاب واحد اولیه توسط دانشجو خارج از اراده وی کمتر از سقف حداقل واحد باشد «مثلا به علت عدم ارائه واحد» نمرات این ترم مانند دوره تابستانی در میانگین کل وی منظور و نیمسال مورد بحث جزو حداکثر سنوات تحصیلی وی محاسبه می گردد.

اخراج دانشجوی مشروط

ماده ۲۹- در صورتی که میانگین نمرات دانشجو در دوره های کارشناسی و کارشناسی ارشد پیوسته سه نیمسال متوالی یا ۴ نیمسال متناوب و در دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته در دو نیمسال تحصیلی، اعم از متوالی یا متناوب، کمتر از ۱۲ باشد در هر مرحله ای که باشد از ادامه تحصیل محروم میگردد.

ماده ۳۰- دانشجویی که به علت مشروط شدن یا به هر دلیل دیگر از ادامه تحصیل در دوره کارشناسی محروم یا منصرف می شود، در صورتی که حداقل ۷۰ واحد درسی را با نمره قبولی گذرانده باشد می تواند مدرک کاردانی در همان رشته دریافت کند.

تبصره ۱- صدور مدرک کاردانی حسب تقاضای دانشجو و صرف نظر از وجود دوره کاردانی مصوب در آن رشته، یا مجری بودن دانشگاه صادر کننده مدرک کاردانی صورت می گیرد.

تبصره ۲- در صورتی که رشته تحصیلی دانشجو در مقطع پایین تر وجود نداشته باشد و آن رشته فاقد برنامه مصوب باشد، دانشجو می تواند با نظر گروه آموزشی مربوط، به یکی از رشته های موجود نزدیک به رشته تحصیلی خود، در مقطع پایین تر، در آن دانشگاه یا دانشگاه دیگر، تغییر رشته دهد و پس از تطبیق واحدها رشته جدید و گذراندن واحدهای کمبود، در آن مقطع فارغ التحصیل شود. بدیهی است که تطبیق واحدها و تعیین دروس کمبود، برعهده گروه آموزشی دانشگاه پذیرنده است.

ماده ۳۱- دانشجویی که به دلیل مشروط شدن بیش از حد، از ادامه تحصیل محروم می شود. در صورت انجام و یا لغو تعهداتی که در دوران تحصیل سپرده است می تواند برای تحصیل مجدد، در آزمون سراسری شرکت کند و در صورت قبولی در رشته مورد علاقه خود به تحصیل ادامه دهد. دانشگاه پذیرنده می تواند واحدهایی که دانشجو در رشته قبلی گذرانده است، با برنامه رشته جدید انطباق داده و طبق ضوابط این آئین نامه بعضی یا تمام آنرا بپذیرد.

ماده ۳۲- دانشجوی دوره کارشناسی ارشد پیوسته، در طول تحصیل تا سقف واحدهای قابل قبول دوره کارشناسی «۱۳۵ تا ۱۴۰» تابع مقررات این آئین نامه است و در دروس تخصصی، پروژه و پایان نامه که در برنامه مصوب با علامت ستاره مشخص شده اند تابع آئین نامه کارشناسی ارشد ناپیوسته خواهد بود.

فصل هفتم

مرخصی تحصیلی و انصراف از تحصیل

مرخصی تحصیلی

ماده ۳۳- دانشجو می تواند در هر یک از دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته یک نیمسال و دوره های کارشناسی پیوسته برای ۲ نیمسال متوالی یا متناوب از مرخصی تحصیلی استفاده نماید.^۲

تبصره - مدت مرخصی تحصیلی، جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجو در هر دوره محسوب می شود.

ماده ۳۴- تقاضای مرخصی تحصیلی باید بصورت کتبی، حداقل دو هفته قبل از شروع نام نویسی هر نیمسال، توسط دانشجو به اداره آموزش دانشکده یا دانشگاه تسلیم گردد.

تبصره - اداره آموزش موظف است پس از کسب نظر از گروه آموزشی ذیربط قبل از اتمام مهلت نام نویسی، موافقت یا عدم موافقت با درخواست دانشجو را کتبا به وی ابلاغ نماید.

---

^۲ - در صورت درخواست دانشجو جهت مرخصی طبق ماده ۳۴ و موافقت موسسه، دانشجو موظف به پرداخت شهریه ثابت آن نیمسال می باشد. چنانچه دانشجو پس از حذف و اضافه تا پایان آن نیمسال درخواست مرخصی یا حذف ترم نماید شهریه ثابت و متغیر وی مسترد نخواهد شد. «بخشنامه شماره ۲۴/۱/۲۴۵۴ مورخ ۷۸/۶/۲۷ وزارت»
با توجه به مصوبه جلسه ۳۹۷ مورخ ۸۳/۴/۱۹ شورایعالی برنامه ریزی «مادران شاغل به تحصیل در تمام رشته های دانشگاهی و در کلیه مقاطع تحصیلی می توانند از یک نیمسال تحصیلی مرخصی زایمان «علاوه بر مرخصی مجاز دوره» بدون احتساب در سنوات تحصیلی استفاده کنند.

انصراف از تحصیل

ماده ۳۵- ترک تحصیل بدون کسب اجازه از دانشگاه محل تحصیل انصراف از تحصیل محسوب می گردد و دانشجوی منصرف از تحصیل حق ادامه تحصیل را ندارد.

تبصره ۱- در موارد استثنایی که دانشجو ترک تحصیل خود را موجه می داند باید دلیل آنرا حداقل یک ماه قبل از پایان همان نیمسال به دانشگاه ارائه دهد در صورتی که تأیید موجه بودن ترک تحصیل توسط دانشگاه، آن نیمسال جزو مرخصی تحصیلی دانشجو محسوب می گردد.

ماده ۳۶- دانشجویی که بخواهد از تحصیل منصرف شود، باید درخواست انصراف خود را شخصا به اداره آموزش دانشگاه تسلیم نماید. این دانشجو مجاز است فقط برای یک بار در فاصله یک ماه از تاریخ درخواست، تقاضای خود را پس بگیرد. پس از انقضای این مهلت حکم انصراف از تحصیل وی صادر می شود و دانشجو پس از آن حق ادامه تحصیل در آن دوره را ندارد.

تبصره ۲- دانشجوی منصرف از تحصیل موظف است به کلیه تعهداتی که در دوران تحصیل سپرده است عمل کند.

تبصره ۳- تحصیل مجدد دانشجوی منصرف از تحصیل موقوف به شرکت و قبولی در آزمون سراسری براساس ضوابط مربوط است.

مرخصی تحصیلی همسر دانشجوی بورسیه و همسر کارکنان دولت

ماده ۳۷ - دانشجویی که بعنوان همسر یکی از کارکنان دولت، یا همسر یکی از دانشجویان بورسیه، بعنوان همراه به خارج از کشور اعزام می شود، می تواند با ارائه حکم ماموریت همسر و به تشخیص و تأیید شورای آموزشی دانشگاه علاوه بر استفاده از میزان مرخصی استحقاقی در طول دوره تحصیل، تا ۴ سال دیگر نیز از مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات بهره مند گردد.

فصل هشتم

انتقال

تعریف انتقال

ماده ۳۸- انتقال به معنی تغییر محل تحصیل دانشجو از یک دانشگاه به دانشگاه دیگر در همان رشته و همان مقطع تحصیلی است.

ماده ۳۹- انتقال دانشجو به هر یک از دانشگاههای تهران ممنوع است جز در موارد زیر:

۱- شهادت، فوت یا معلول شدن سرپرست خانواده دانشجو، بطوری که وی به تشخیص مراجع قانونی، به عنوان کفیل خانواده شناخته شود.

۲- معلولیت موثر دانشجو، به نحوی که به تشخیص شورایعالی پزشکی بطور مستقل قادر به ادامه زندگی نباشد.

۳- ازدواج رسمی و دائمی دانشجوی دختر، که محل تحصیل یا اشتغال شوهر در تهران باشد، با تایید مراجع ذیربط.

تبصره ۱- هر یک از موارد مذکور در این ماده باید بعد از قبولی دانشجو در دانشگاه صورت گرفته شود.

تبصره ۲- برای کارمندان رسمی یا پیمانی دولت، ارائه حکم اشتغال ضروری است و اگر شغل همسر آزاد باشد گواهی اشتغال و سکونت او در تهران باید به تایید مراجع قانونی یا نیروی انتظامی رسیده باشد.

ماده ۴۰- انتقال دانشجو از دانشگاهها و موسسات آموزش عالی تهران به شهرستانها و از شهرستانها به یکدیگر، در یک رشته و در یک مقطع، به شرط موافقت دانشگاهها مبدا و مقصد بلامانع می باشد.

ماده ۴۱- انتقال از دوره های شبانه به روزانه، از دانشگاه پیام نور به دانشگاههای حضوری (اعم از روزانه و شبانه) و از دانشگاههای غیردولتی به دانشگاههای دولتی ممنوع است ولی انتقال به عکس آن با موافقت مبدا و مقصد بلامانع است.

انتقال فرزندان اعضای هیات علمی

ماده ۴۲- انتقال همسر و فرزندان اعضای هیات علمی به محل اشتغال آنها طبق ضوابط ویژه صورت می‌گیرد و این ضوابط توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه، تدوین و ابلاغ می‌شود.

انتقال دانشجویان ایرانی خارج از کشور

ماده ۴۳- انتقال دانشجویان ایرانی شاغل به تحصیل در خارج از کشور به دانشگاهها و موسسات آموزش عالی داخل مطابق آئین نامه ای صورت می‌گیرد که در جلسه ۲۲۹ مورخ ۱۳۷۴/۳/۲۸ شورای عالی برنامه ریزی تصویب و ابلاغ شده است.

ماده ۴۴- دانشجوی متقاضی انتقال باید درخواست انتقال خود را با ذکر مورد، حداقل ۶ هفته قبل از شروع نیمسال تحصیلی به اداره آموزش دانشگاه مبدا تسلیم نماید.

ماده ۴۵- دانشگاه مبدا در صورت موافقت با انتقال، موظف است حداکثر ظرف یک هفته موافقت خود را همراه درخواست دانشجو و ریزنمرات او به دانشگاه مقصد ارسال دارد.

دانشگاه مقصد مکلف است حداقل دو هفته قبل از شروع نام نویسی، نظر خود را به دانشگاه مبدا اعلام نماید.

تبصره ۵- در صورت موافقت با انتقال، کلیه سوابق دانشجو از دانشگاه مبدا با دانشگاه مقصد ارسال و ارتباط دانشجو با دانشگاه مبدا قطع می‌شود.

ماده ۴۶- در صورت انتقال فقط واحدهای گذرانده شده دانشجوی که نمرات آنها ۱۲ و بالاتر از ۱۲ باشد پذیرفته می شوند و پذیرفتن واحدهایی که نمره آنها کمتر از ۱۲ است برعهده دانشگاه مقصد است. در هر حال حذف احتمالی واحدهای درسی دانشجوی انتقالی در حدودی مجاز است که وی امکان گذراندن واحدهای باقیمانده خود را در طول مدت مجاز تحصیل داشته باشد.

تبصره ۱- تمام نمرات درسی دانشجوی در دانشگاه مبدا اعم از قبولی و یا ردی و سوابق آموزشی دانشجوی انتقالی از لحاظ مشروطی عینا در کارنامه دانشجوی ثبت و نمرات دروس پذیرفته شده فقط در محاسبه میانگین کل او محسوب می شود.

تبصره ۲- برابر بند ۵ صورتجلسه ۷۴۹ مورخ ۸۳/۲/۲۰ شورای آموزشی دانشگاه کلیه واحدهای دانشگاه مبدا به استثنای واحدهایی که نمره آن بین ۱۰ تا ۱۲ بوده و عینا در دانشگاه مقصد تکرار گردیده، در میانگین کل نمرات دانشجویان انتقالی محاسبه می گردد.

ماده ۴۷- مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی انتقالی توسط دانشگاه مقصد صادر می شود و در مدرک، تعداد واحدهای گذرانده شده دانشجوی و مجموع واحدها در دانشگاههای مبدا و مقصد با ذکر میانگین نمرات آنها و سوابق تحصیلی دانشجوی قید می شود.

ماده ۴۸- انتقال دانشجوی در طول مدت تحصیل، در هر مقطع تحصیلی فقط یکبار مجاز است.

توضیح مهم:

تصمیم نهایی در مورد میهمانی و انتقال دانشجوی در صورت داشتن شرایط لازم در نهایت به عهده دانشگاه مبدا و مقصد می باشد.

فصل نهم

دانشجوی میهمان

ماده ۴۹- در مواردی که دانشجو بطور موقت، ناگزیر به تغییر محل تحصیل خود باشد می تواند با موافقت دانشگاههای مبداء و مقصد، بعنوان دانشجوی میهمان بطور موقت برای مدت معینی محل تحصیل خود را تغییر دهد.

ماده ۵۰- میهمان شدن دانشجو در یک دانشگاه، مشروط بر این است که دانشجو حداقل یک نیمسال تحصیلی خود را در دانشگاه مبداء گذرانده باشد.

ماده ۵۱- میهمان شدن دانشجو در یک دانشگاه برای گذراندن یک یا چند درس بصورت تکدرس با نظر دانشگاه مقصد بلامانع است.

ماده ۵۲- هر دانشجو در هر رشته می تواند حداکثر یک نیمسال در دوره کاردانی و یا دو نیمسال در دوره کارشناسی در یک دانشگاه، بطور تمام وقت، بصورت میهمان تحصیل کند. در هر حال نباید تعداد دروسی را که دانشجو بصورت میهمان (چه بصورت تمام وقت و چه بصورت تکدرس) در یک یا چند دانشگاه گذرانیده باشد، از ۴۰٪ کل واحدهای دوره تجاوز کند.

تبصره - انتخاب واحد دانشجو، چه بصورت تکدرس و چه بصورت تمام وقت، باید با اطلاع گروه آموزشی دانشگاه مبداء و طبق شرایط دانشگاه مقصد باشد.

ماده ۵۳- واحدهایی را که دانشجوی میهمان در یک دانشگاه می گذرانند، عیناً در کارنامه او در دانشگاه مبدا ثبت می شود و نمرات آنها در محاسبات میانگین نیمسال و میانگین کل او منظور خواهد شد.

ماده ۵۴- مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی میهمان در هر صورت توسط دانشگاه مبدا صادر می شود.

فصل دهم

تغییر رشته

ماده ۵۵- دانشجو در طول دوران تحصیل در مقطع کاردانی و کارشناسی میتواند با داشتن شرایط ذکر شده و موافقت گروه آموزشی ذیربط از یک رشته به رشته دیگر در یک گروه آزمایشی و همان دانشگاه تغییر رشته دهد.

۱- ادامه تحصیل متقاضی در رشته قبلی از نظر مقررات آموزشی بلامانع باشد.

۲- حداقل ۱/۶ و حداکثر ۲/۳ واحدهای دوره را گذرانده باشد.

۳- نمره آزمون ورودی متقاضی از نمره آزمون پایین ترین فرد پذیرفته شده در سهمیه و رشته مورد تقاضا در همان سال کمتر نباشد.

۴- با توجه به حداکثر مدت مجاز تحصیل، امکان گذراندن واحدهای درسی مورد نیاز در رشته جدید را داشته باشد.

تبصره ۱- تغییر رشته دانشجویانی که به دانشگاههای اجرائی خاصی تعهد دارند با رعایت کلیه شرایط این ماده و اعلام موافقت دستگاه اجرایی ذیربط امکان پذیر است.

تبصره ۲- تغییر رشته به رشته های که در ضوابط گزینش آنها شرایط خاص پیش بینی شده است، موکول به احراز شرایط مربوط است.

تبصره ۳- دانشجو در هر یک از مقاطع تحصیلی، تنها یکبار می تواند تغییر رشته دهد.

ماده ۵۶- تغییر رشته در مقاطع تحصیلی هم سطح، صورت می گیرد. در غیر اینصورت فقط از مقطع بالاتر به مقطع پایین تر امکان پذیر است.

ماده ۵۷- در صورت موافقت با تقاضای تغییر رشته، دانشجو موظف است در اولین فرصت در رشته جدید نام نویسی کند و پس از نام نویسی دانشجو حق بازگشت به رشته قبلی را ندارد.

تبصره ۱- اقدام نکردن دانشجو به نام نویسی در رشته جدید در وقت معین به منزله انصراف از تغییر رشته تلقی می شود و حق تغییر رشته تا پایان دوره از وی سلب می شود.

ماده ۵۸- دروسی که دانشجو در رشته قبلی گذرانده است در گروه آموزشی رشته جدید بررسی و معادل سازی می شود و فقط دروسی از وی پذیرفته میشود که به تشخیص گروه آموزشی، با دروس رشته جدید، اشتراک محتوایی داشته باشد و نمره هر یک از آن دروس از ۱۲ کمتر نباشد.

تبصره ۲- دروس پذیرفته شده در کارنامه دانشجو ثبت و نمرات آنها در محاسبه میانگین کل منظور می شود، ولی نمرات دروس پذیرفته نشده، بدون احتساب در میانگین، در کارنامه دانشجو باقی می ماند. در این حال چنانچه میانگین کل واحدهای پذیرفته نشده او کمتر از ۱۲ باشد، جمعا بعنوان یک نیمسال مشروطی برای دانشجو در رشته جدید منظور می گردد.

تبصره ۲- در صورتیکه تعداد واحدهای دروس پذیرفته نشده دانشجو، در حدی باشد که امکان گذراندن واحدهای مورد نیاز رشته جدید را در طول مدت مجاز تحصیل، از وی سلب کند، با تقاضای تغییر رشته او موافقت نمی شود.

فصل یازدهم

پذیرش واحدهای درسی

ماده ۶۳- معادل سازی و پذیرش دروسی که قبول شدگان آزمون سراسری قبلا در دانشگاهها یا

دیگر مقاطع تحصیلی گذرانده اند با رعایت شرایطی بشرح زیر مجاز است.

۱- دانشجویان با توجه به سوابق تحصیلی خود مجاز به شرکت در آزمون ورودی رشته جدید است.

۲- دانشگاه قبلی و مدارک تحصیلی آن مورد تایید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت

بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشد.

۳- تحصیل دانشجویان در دانشگاه قبلی مطابق برنامه مصوب شورای برنامه ریزی باشد.

۴- محتوای آموزشی دروس گذرانده شده دانشجویان با دروس رشته جدید به تشخیص گروه آموزشی

اشتراک محتوایی داشته و نمره هر یک از دروس از ۱۲ کمتر نباشد.

تبصره ۱- معادل سازی و پذیرفتن دروس توسط گروههای آموزشی ذیربط در دانشگاه پذیرنده انجام

می شود.

تبصره ۲- نمرات دروس پذیرفته شده از دانشجویان در محاسبه میانگین نیمسال محسوب نمی

شود، ولی در محاسبه میانگین کل دانشجویان محسوب خواهد شد.

تبصره ۳- به ازاء هر ۲۰ واحد از دروس پذیرفته شده دانشجویان یک نیمسال تحصیلی از حداکثر مدت

مجاز تحصیل وی کاسته می شود.

فصل دوازدهم

فراغت از تحصیل

ماده ۶۴- دانشجویانی که کلیه واحدهای درسی یکی از دوره های کاردانی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته را طبق برنامه مصوب و براساس مقررات این آئین نامه با موافقت گذرانده باشند، فارغ التحصیل آن دوره شناخته می شوند.

تبصره ۱- تاریخ فراغت از تحصیل، روزی است که آخرین نمره درسی دانشجو توسط استاد به اداره آموزش دانشگاه یا دانشکده تحویل شود.

تبصره ۲- با توجه به تبصره یک و رعایت دقیق ماده ۲۴ ضرورت دارد، دانشگاه در هر نیمسال، زمان خاصی را برای اعلام فراغت از تحصیل دانشجویان تعیین و مقدمات آنرا فراهم سازد.

ماده ۶۵- میانگین کل نمرات دانشجو در پایان دوره تحصیل، باید حداقل ۱۲ باشد، تا در رشته تحصیلی خود حسب مورد مدرک کاردانی یا کارشناسی دریافت کند. در صورتی که میانگین نمرات دانشجو از ۱۲ کمتر باشد، چنانچه از نظر طول تحصیل مانعی نداشته باشد می تواند حداکثر تا ۲۰ واحد درسی از درسهایی که با نمره کمتر از ۱۲ قبول شده است در یک نیمسال تحصیلی (دوره کاردانی) و دو نیمسال تحصیلی (دوره کارشناسی) مجددا انتخاب و آن درس را تکرار کند تا میانگین کل خود را جبران نماید. در این صورت نمرات دروس تکراری علاوه بر نمرات قبلی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین کل نمرات او محسوب می شود.

تبصره ۱- دانشجویی که نتواند یا نخواهد از مقررات مذکور در این ماده استفاده کند یا علی رغم استفاده از آن نتواند کمبود میانگین کل نمرات خود را جبران نماید، در صورتی که مقطع تحصیلی او کاردانی است، از تحصیل محروم و اخراج می شود و در صورتی که در مقطع کارشناسی یا کارشناسی ارشد پیوسته باشد، براساس ماده ۳۰ و تبصره آن می تواند با اخذ مدرک مقطع پایین تر فارغ التحصیل شود.

تبصره ۲- دانشجویان دوره دکتری عمومی داروسازی و کارشناسی ارشد پیوسته و سایر رشته ها که بیش از ۱۳۵ واحد درسی دوره را با حداقل میانگین نمرات ۱۲ گذرانیده باشند در صورتی که به دلایلی از تحصیل منع شوند و یا مایل به ادامه تحصیل نباشند می توانند حسب درخواست خود با مدرک کارشناسی در رشته داروسازی یا رشته مربوط فارغ التحصیل شوند.

ماده ۶۷- این آئین نامه در ۱۲ فصل، ۶۶ ماده و ۴۸ تبصره در جلسات ۲۱۶ الی ۳۳۹ شورای عالی برنامه ریزی مورد بررسی قرار گرفت و سرانجام در جلسه ۳۳۹ مورخ ۷۶/۲/۱۴ به تصویب نهائی رسید و از تاریخ تصویب برای آن دسته از دانشجویانی که از سال تحصیلی ۷۷-۱۳۷۶ وارد دانشگاهها و موسسات آموزش عالی می شوند، لازم الاجرا است و از این تاریخ به بعد تمام آئین نامه ها، بخشنامه ها و دستورالعمل ها مغایر با آن برای این قبیل دانشجویان لغو می شود.

کمیته انضباطی دانشجویان

(ولتکن منکم امه یدعون الی خیر و یامرون بالمعروف و ینهون عن المنکر اولئک هم المفلحون)

کمیته انضباطی دانشجویان تنها مرجع قانونی در دانشگاه است که در آن توسط یک شورای ۶

نفره متشکل از:

۱- معاون دانشجویی دانشگاه

۲- مسئول نهاد نمایندگی رهبری در دانشگاه یا نماینده ایشان

۳- یکی از اساتید به انتخاب رئیس دانشگاه

۴ و ۵- دو نفر از دانشجویان به انتخاب رئیس دانشگاه

۶- دبیر کمیته بدوی انضباطی به انتخاب معاون دانشجویی

در مورد تخلفات شغلی و شئون و حیثیات دانشجویی کلیه افراد شاغل به تحصیل در آن دانشگاه اتخاذ تصمیم می نماید. کمیته انضباطی پرونده های تخلف دانشجویان را پس از تکمیل از طریق گزارشاتی که خود مستقیماً جمع آوری نموده و یا توسط دانشجویان متعهد و دلسوز به این کمیته ارائه شده است و ... مورد رسیدگی قرار داده متناسب با تخلف مبادرت به صدور حکم نموده و یا در صورت صلاحدید نسبت به ختم پرونده و یا اعطای فرصت اصلاح به دانشجوی خاطی اقدام می نماید. در کمیته انضباطی احکام در دو مرحله اولیه و قطعی صادر می شود که احکام اولیه قابل

اعتراض و احکام قطعی لازم الاجرا می باشند. بررسی اعتراض دانشجویان به احکام اولیه (بجز

اخطار شفاهی یا کتبی که در کمیته بدوی صورت می گیرد)

در کمیته انضباطی تجدید نظر دانشگاه متشکل از:

۱- ریاست دانشگاه

۲- معاون دانشجویی

۳- مسئول دفتر نهاد نمایندگی رهبری در دانشگاه صورت می گیرد.

کمیته های انضباطی از نظر اداری در حوزه معاونت دانشجویی قرار میگیرند لیکن از نظر بررسی

پرونده ها، برخورد با تخلفات و صدور آراء کاملا مستقل و غیروابسته به سیستم اداری دانشگاه عمل می کنند.

اینک جهت آگهی بیشتر به برخی از مواد آیین نامه انضباطی دانشجویان و سایر مقررات همراه با

توضیحات لازم اشاره می شود.

۱- دانشجو مکلف است در تمام مدت تحصیل، کارآموزی، کارورزی، دستیاری، بازدید علمی و نیز در خوابگاه و

بخشهای شبانه روزی دانشگاه و در هر جا که بعنوان دانشجو حضور دارد آیین نامه انضباطی را رعایت نموده و

عملی که خلاف شئون و حیثیات دانشجوی دانشگاه جمهوری اسلامی و ناقض این آیین نامه باشد انجام ندهد.

۲- حدود اختیارات و وظایف کمیته انضباطی

الف - رسیدگی به جرائم عمومی دانشجویان از قبیل: تهدید، تطمیع، توهین، ضرب و جرح، جعل،

سرقت و ...

تذکره: افرادی که به انحاء مختلف خود را مرتبط با کمیته انضباطی معرفی نموده و یا اقداماتی را

به نام (یا از سوی) کمیته انضباطی انجام دهند به اتهام جعل عنوان کمیته انضباطی مورد پیگرد واقع

خواهند شد. افرادی که با این قبیل مسائل مواجه می شوند لازم است در اسرع وقت موضوع را حضورا

به کمیته انضباطی دانشجویان منعکس نمایند.

ب - رسیدگی به تخلفات آموزشی و اداری از قبیل تقلب در جلسه امتحان، فرستادن شخص

دیگری به جای خود در امتحان، ارتکاب هر عملی که موجب اخلال یا وقفه در برنامه های دانشگاه

شود، ایراد خسارت به اموال دانشگاه یا بیت المال و ...

ج - تخلفات اخلاقی

ج/۱ - عدم رعایت شئون دانشجویی

ج/۲ - استفاده از نوارهای ویدیویی یا صوتی یا لوحه های رایانه ای مستهجن یا مداخله در خرید

و فروش، تکثیر توزیع این گونه وسایل.

ج/۳ - عدم رعایت پوشش اسلامی یا استفاده از پوشش یا آرایش مبتذل از قبیل:

(برای خواهران مجرد یا متأهل): استفاده از انواع وسایل آرایشی - روسری های کوتاه یا نازک -

استفاده از لباسهای شهره - زننده و جلب توجه کننده - مانتوهای کوتاه - مدل دار یا دارای رنگهای

نامتناسب، استفاده از انواع متعلقات وابسته به البسه به صورت نمایشی و مبتذل از قبیل زیورآلات و ...

نذکر ۱: استفاده از چادر و نیز مانتو شلوار در رنگهای سنگین از قبیل مشکی، سورمه ای، قهوه ای، خاکستری ارجح می باشد.

نذکر ۲: استفاده از روسری بدون چادر صحیح نبوده، مقنعه بایستی روی مانتو و پولیور و ... طوری قرار گرفته باشد که کاملاً تمام موها و گردن را بپوشاند.

(برای برادران): استفاده از البسه سبک و مبتذل که خلاف عفت عمومی و یا دارای علائم و نشانه ها و تصاویر مستهجن باشد - استفاده از شلوارهای چسبان، تنگ و نازک - استفاده از البسه نازک. سینه باز و بدن نما، دارای رنگهای نامناسب و آستین کوتاه - استفاده از آرایش مبتذل از قبیل آرایش مو به صورت یال و کاکل - استفاده از انواع متعلقات وابسته به البسه به صورت نمایشی و مبتذل چون کروات و ...

ج/۴ - استفاده یا توزیع یا تکثیر کتب، مجلات، عکسهای مستهجن یا آلات لهوو لعب.

ج/۵ - استعمال مواد مخدر یا شرب خمر یا قمار یا مداخله در خرید و فروش و توزیع اینگونه مواد.

ج/۶ - داشتن رابطه نامشروع.

ج/۷ - تشکیل یا شرکت در جلسات نامشروع.

همچنین در اینجا لازم است به موارد دیگری چون:

- ارتباط غیرلازم، بیش از حد و یا ناصحیح با نامحرم.

- انجام حرکات و رفتار سبک و به دور از شخصیت یک دانشجوی مسلمان

- عدم رعایت عفت نگاه و کلام

- ایجاد مزاحمت برای نوامیس مردم و در کل آن چه که بتوان به آن نام اعمال خلاف شئون و حیثیات

دانشجوی دانشگاه جمهوری اسلامی داد، اشاره کرد.

۳- تنبیهات

الف - تنبیهاتی که با حکم کمیته انضباطی دانشگاه در مورد دانشجو می تواند اعمال شود:

- اخطار و اخطار شفاهی .

- اخطار کتبی بدون درج در پرونده .

- تذکر کتبی و درج در پرونده دانشجو.

- توبیخ کتبی و درج آن در پرونده دانشجو.

- دادن نمره ۰/۲۵ در درس مورد امتحان.

- محرومیت از تسهیلات رفاهی دانشگاه (از قبیل وام، خوابگاه و ...)

- منع موقت از تحصیل حداکثر تا دو نیمسال تحصیلی که در سنوات تحصیلی نیز محاسبه

میشود.

تذکر ۱ - در اعمال این تنبیهات الزامی جهت شروع از نقطه حداقل وجود ندارد.

تذکر ۲ - اعمال تنبیهات فوق منحصراً در اختیار کمیته انضباطی می باشد.

بدیهی است اجرای اصل مهم امر به معروف و نهی از منکر وظیفه هر فرد مسلمان بوده، نیازی به کسب مجوز از کمیته انضباطی (تا وقتی که در حد تذکر شفاهی باشد) ندارد.

تذکر ۳ - در مورد تقلب دو تنبیه همزمان (به عنوان مثال درج نمره ۰/۲۵ در درس مورد امتحان و محرومیت از تحصیل در ترم آینده) میسر می باشد.

ب - تنبیهائی که فقط با حکم کمیته مرکزی انضباطی در مورد دانشجو می تواند اعمال شود.

- منع موقت از تحصیل حداکثر تا ۴ نیمسال (با احتساب مدت آن بعنوان غیبت غیرمجاز و در

صورتیکه اعمال این مجازات موجب اخراج دانشجو گردد بدون احتساب آن در سنوات)

- تغییر محل تحصیل دانشجو (انتقال اجباری به دانشگاههای دیگر)

- محرومیت از تحصیل در کلیه دانشگاههای کشور (تا ۵ سال)

تبصره ۱ - رئیس دانشگاه مجاز است که تا زمان رسیدگی به پرونده دانشجو متخلف در کمیته انضباطی، از ورود وی به دانشگاه جلوگیری بعمل آورد مشروط بر اینکه مدت رسیدگی به پرونده از ۳۰ روز تجاوز نکند.

تبصره ۲ - هرگاه دانشجویی در جاها و فعالیتهایی که بعنوان دانشجو شرکت دارد از قبیل سفرهای علمی، محلهای کارآموزی، خوابگاه، زمین ورزش و ... مرتکب عملی شود که برحسب قوانین کشور مستوجب کیفر باشد، کمیته انضباطی به موازات اعمال تنبیهات مقرر در این آئین نامه پرونده اتهامی دانشجو را به مراجع ذیصلاح نیز ارسال می نماید.

تبصره ۳- هرگاه دانشجویی در خارج از محوطه دانشگاه مرتکب خلافی شود که بنابر قوانین کشور مستوجب کیفر باشد، پس از اعمال مجازات توسط مقامات و مراجع قضایی سابقه کیفری در پرونده دانشجویی وی ضبط خواهد شد، و در این موارد حکم مراجع ذیصلاح در مورد صلاحیت ادامه تحصیل دانشجو برای کمیته انضباطی لازم الاتباع خواهد بود.

توضیح: در تمامی اوقاتی که دانشجویان از ماهیت دانشجویی خود بعنوان یک هویت حقوقی، اجتماعی استفاده می نمایند ملزم به رعایت شئونات دانشجویی بوده و هرگونه تخطی از آن طبق مقررات انضباطی دانشجویی قابل پیگیری است. همچنین این پیگیری می تواند به موازات اعمال مجازات توسط مراجع قضایی و یا صرف نظر از آن انجام شود.

تبصره ۴- تمدد از اجرای احکام و دستورات صادره توسط کمیته انضباطی (مثل: عدم حضور به موقع در زمان احضار یا دعوت دانشجو، حضور در کلاس و محیطهای دانشگاهی در زمان محرومیت از تحصیل و ...) یا تکرار تخلفات موجب تشدید تنبیه خواهد شد.

۴- نحوه اعتراض کردن دانشجو به آراء صادره

در مورد احکام اولیه دانشجو می تواند حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز از تاریخ ابلاغ حکم، اعتراض مستدل خود را به کمیته انضباطی تسلیم نماید.

توضیح: تاریخ ابلاغ، زمان دریافت حکم توسط دانشجو و یا زمان ابلاغ قانونی حکم به دانشجو تلقی می شود و نه زمان صدور آن (در این رابطه توضیحات ضروری در ظهر حکم اولیه درج شده

است) لازم به ذکر است در صورت عدم وصول اعتراض ظرف مهلت مقرر حکم اولیه عینا تایید و اجرا می گردد.

۵- چند تذکر و راهنمایی

- ۱- صدور احضاریه به دعوت نامه و نیز انجام مصاحبه و پرکردن هرگونه فرمی در محل دفتر کمیته انضباطی موجب تشکیل پرونده سوءبرای دانشجو نمی باشد.
- ۲- کلیه تصمیمات در مورد پرونده های تخلف دانشجویان توسط شورای کمیته انضباطی اخذ می شود.
- ۳- احکام و نامه های ارسالی از سوی کمیته انضباطی محرمانه بوده، انتشار مفاد آنها جایز نمی باشد. (گزارشات واصله نیز محرمانه تلقی خواهد شد)
- ۴- دانشجویانی که به محرومیت از تحصیل محکوم می شوند لازم است جهت ادامه تحصیل پس از طی دوران محرومیت مجوز کتبی کمیته انضباطی را دریافت و به اداره کل امور آموزشی دانشگاه ارائه نمایند. این گواهی به افرادی ارائه می شود که در طی دوران محرومیت از حضور در کلاس، امتحان، خوابگاه، سلف سرویس و سایر محیطهای وابسته به دانشگاه (بجز سازمان مرکزی) خودداری نموده باشند.
- ۵- در صورت برخورد با موارد مشکوک و یا تخلف موارد را از طریق صندوقهایی که به همین منظور در دانشکده نصب شده است و یا به وسیله تلفن به کمیته انضباطی منعکس نمایید.

شورای عالی برنامه ریزی

آیین نامه تسهیلات آموزشی دانشجویان شاهد و ایثارگر مصوبه جلسه ۳۰۴ شورای عالی
برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۴/۷/۱۶

الحاقی به آیین نامه آموزشی دوره های کاردانی و کارشناسی مصوب اسفندماه ۱۳۶۹ شورای عالی
برنامه ریزی «نشریه شماره ۱۰۱»

آیین نامه تسهیلات آموزشی دانشجویان شاهد و ایثارگر که بصورت
تبصره های الحاقی به مواد آیین نامه آموزشی دوره کاردانی و کارشناسی مصوب
اسفندماه ۱۳۶۹ شورای عالی برنامه ریزی از طرف کمیسیون تدوین آیین نامه ها پیشنهاد
شده بود در جلسه ۳۰۴ مورخ ۱۳۷۴/۷/۱۶ شورای عالی برنامه ریزی در ۱۶ بند به تصویب
رسید و از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

رای صادره جلسه ۳۰۴ مورخ ۱۳۷۴/۷/۱۶ شورای عالی برنامه ریزی در مورد تسهیلات آموزشی
دانشجویان شاهد و ایثارگر صحیح است به دانشگاهها و موسسات وزارت علوم ابلاغ شود.

دکتر سیدمحمد رضا هاشمی کلیایگانی

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

رونوشت:

- ۱- معاونت محترم آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
  - ۲- معاونت محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
  - ۳- رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
- خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ نمائید.

دکتر سیدمحمد کاظم نائینی
دبیر شورای عالی برنامه ریزی

بسمه تعالی

آیین نامه تسهیلات آموزشی دانشجویان شاهد و ایثارگر مصوب جلسه ۳۰۴ مورخ

۱۳۷۴/۷/۱۶ شورای عالی برنامه ریزی

ضمیمه آیین نامه آموزشی دوره های کاردانی و کارشناسی مصوب اسفندماه ۱۳۶۹ «نشریه ۱۰۱»

۱- تعریف:

واژه های شاهد و ایثارگر در این آیین نامه به شرح زیر تعریف می شوند:

الف: واژه شاهد به فرزند و زوجه شهید، مفقودالاثرا، اسیر و جانباز ۷۰ درصد و بالاتر اطلاق میشود.

ب: واژه ایثارگر بر یکی از مصادیق زیر اطلاق می شود:

- رزمنده ای که حداقل شش ماه حضور داوطلبانه در جبهه داشته باشد.
- جانبازی که حداقل ۲۵ درصد نقص عضو داشته باشد.
- آزاده ای که حداقل شش ماه سابقه اسارت داشته باشد.

۲- تبصره الحاقی به ماده ۳: به دانشجوی جانبازی که به علت ادامه درمان نتواند در مهلت

تعیین شده برای ثبت نام مراجعه کند اجازه داده می شود «مشروط بر اینکه گواهی پزشکی معتبری

که به تایید کمیسیون پزشکی و یا پزشک معتمد دانشگاه رسیده باشد ارائه نماید.» که تا زمان حذف

و اضافه انتخاب واحد کند.

۳- تبصره الحاقی به ماده ۱۱: دانشجویان شاهد و ایثارگر می توانند در هر نیمسال حداقل ۱۰

واحد انتخاب نمایند.

۴- تبصره الحاقی به ماده ۱۱: دانشجوی شاهد و ایثارگری که با گذراندن ۸ واحد درسی

فارغ التحصیل می شود، در صورتیکه میانگین نمرات نیمسال ماقبل او حداقل ۱۵ باشد، می تواند در

دوره تابستانی حداکثر ۸ واحد انتخاب نماید.

۵- تبصره الحاقی به ماده ۱۴: دانشجوی ایثارگری که به دلیل انجام معالجات پزشکی ناشی از

صدمات جنگ نتواند در جلسه و یا جلسات امتحانی درس یا دروس گرفته شده شرکت کند، با تایید

مدارک توسط کمیسیون پزشکی یا پزشک معتمد دانشگاه می تواند طبق برنامه ای که از طرف گروه

آموزشی ذیربط تعیین می شود حداکثر تا پایان نیمسال بعدی در امتحان آن درس یا دروس شرکت

نماید. در غیراینصورت درس یا دروس مذکور حذف می شود.

۶- تبصره الحاقی به ماده ۱۶: تشخیص موجه یا غیر موجه بدون غیبت دانشجویان شاهد و

ایثارگر در کلاس درس و یا در جلسه امتحان با ستاد امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه

می باشد.

۷- تبصره الحاقی به ماده ۱۷: دانشجوی شاهد و ایثارگر می تواند دو درس نظری خود را تا پنج

هفته مانده به پایان نیمسال تحصیلی حذف نماید، مشروط بر اینکه تعداد واحدهای باقی مانده او از

۱۰ کمتر نشود.

۸- تبصره الحاقی به ماده ۱۹: تشخیص قادر نبودن به ادامه تحصیل در نیمسال مورد نظر

برای دانشجویان شاهد و ایثارگر با ستاد امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه می باشد.

۹- تبصره الحاقی به ماده ۲۳: مدت زمان امتحان «میان ترم و پایان ترم» برای دانشجویان

جانباز، با توجه به وضعیت جسمانی آنها بنا به تشخیص کمیسیون پزشکی یا پزشک معتمد دانشگاه و تایید ستاد امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه، حداکثر تا ۲ برابر مدت زمان معمول آن قابل افزایش است.

۱۰- تبصره الحاقی به ماده ۲۶: نمرات مردودی سه درس دانشجویان شاغل به تحصیل جانباز

با حداقل ۳۵٪ جانبازی و زوجه جانباز ۵۰٪ به بالا «ورودیهای ۶۷ به بعد» در میانگین نمرات آنان محسوب نمی شود، مشروط بر اینکه نمرات هر یک از دروس مزبور پس از اخذ آنها در اولین فرصت ممکن و شرکت در امتحانهای آن کمتر از ۱۲ نباشد.

برای دانشجویان جانبازی که درصد جانبازی آنان بیش از ۳۵٪ باشد به ازای هر ۱۰٪ اضافه

جانبازی یک درس به سه درس فوق افزوده می شود و در هر حال تعداد دروس حذف شده نباید از پنج درس تجاوز نماید.

۱۱- تبصره الحاقی به ماده ۶۵: دانشجویان شاهد و ایثارگرمی توانند دروس مزبور را با رعایت

سایر شرایط در دو نیمسال تکرار کنند.

۱۲- تبصره الحاقی به ماده ۳۳: در صورتیکه مرخصی برای درمان صدمات ناشی از جنگ باشد

و مدت درمان بیش از یک ماه ادامه یابد و مدارک مربوط مورد تایید کمیسیون پزشکی یا پزشک معتمد دانشگاه باشد، آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب نمی شود.

۱۳- تبصره الحاقی به ماده ۴۶: برای دانشجویان شاهد و ایثارگر، نمرات دروس گذرانده شده

که در دانشگاه مقصد پذیرفته نشده است، در میانگین کل او محاسبه نمی شود.

۱۴- تبصره الحاقی به ماده ۵۵: برای دانشجویان شاهد و ایثارگر، گذراندن حداقل ۱۴ واحد

درسی کفایت می کند.

۱۵- تبصره الحاقی به ماده ۵۶: دانشجویان شاهد و ایثارگر می توانند در صورت موافقت

شورای آموزشی دانشگاه فارغ از شرایط احراز رتبه نسبی، از مقطع بالاتر به مقطع پایین تر تغییر رشته دهد.

۱۶- این آیین نامه در ۱۶ بند در جلسه شماره ۳۰۴ مورخ ۷۴/۷/۱۶ شورای عالی برنامه ریزی به

تصویب رسید و با تصویب آن کلیه مقررات مغایر لغو می گردد و از تاریخ تصویب لازم الاجرا است.

دکتر سیدمحمد رضا هاشمی کلپایگانی

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

دکتر سیدمحمد کاظم نائینی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی

مواد الحاقی جدید به آئین نامه تسهیلات آموزشی دانشجویان شاهد و ایثارگر

- ۱- در مواردی که دانشجوی شاهد، آمادگی شرکت در جلسه امتحان درس یا دروسی را نداشته باشد می تواند به فرینه تبصره الحاقی به ماده ۱۴ آئین نامه آموزشی به تایید ستاد شاهد و ایثارگر و در صورت ارائه درس یا دروس مذکور در نیم سال بعدی در امتحانات پایان آن نیم سال شرکت نماید و یا دانشگاه می تواند با رعایت سقف مجاز تحصیل و حسب درخواست وی آنها را حذف کند.
- ۲- تبصره الحاقی به ماده ۲۶ آئین نامه آموزشی با تایید ستاد شاهد و ایثارگر دانشگاه می تواند برای دانشجویان شاهد مورد استفاده قرار گیرد.
- ۳- در صورتی که واحدهای انتخابی دانشجو در یک نیم سال به کمتر از ۱۲ واحد تقلیل یابد میانگین کمتر از ۱۲ دانشجو در آن نیم سال مشروطی محسوب نمی شود.
- ۴- به دانشجویان دوره های کارشناسی که بیش از ۴ نیم سال مشروط شده اند، اما دارای معدل کل ۱۲ یا بالاتر هستند، اجازه ادامه تحصیل داده می شود، مشروط به این که از آن پس در هیچ یک از نیم سالهای تحصیلی معدل کمتر از ۱۲ کسب نکنند.
- ۵- اعطای چهار نیم سال مرخصی بدون احتساب در سنوات به همسر جانباز ۵۰٪ و بالاتر علاوه بر مرخصی تحصیلی، با تایید ستاد شاهد و ایثارگر دانشگاه بلامانع است.

۶- پذیرش کلیه نمرات ۱۲ و بالاتر دانشجوی شاهد و ایثارگر انتقالی توسط دانشگاه مقصد الزامی است.

۷- انتقال دانشجوی شاهد در دوران تحصیل به شرح مندرج در آیین نامه آموزشی انجام می شود و برخورداری دانشجوی مذکور از آیین نامه نقل و انتقال شاهد مانعی برای انتقال وی در طول دوران تحصیل به شرح مندرج در آیین نامه آموزشی انجام می شود و برخورداری دانشجوی مذکور از آیین نامه نقل و انتقال شاهد مانعی برای انتقال وی در طول دوران تحصیل، با رعایت مفاد فصل ۸ آیین نامه آموزشی مصوب جلسه ۳۳۹ شورای عالی برنامه ریز محسوب نمی شود.

دکتر جعفر توفیقی

آیین نامه نقل و انتقال دانشجویان شاهد در دانشگاه های کشور

مقدمه:

در راستای فرمایشات مورخ ۷۵/۸/۵ مقام معظم رهبری «مد ظله العالی» مبنی بر بهره بخشیدن به برنامه های آموزشی و فرهنگی فرزندان و همسران معزز شاهد با اولویت خاص و با عنایت به مصوبه مورخ ۷۴/۷/۱۳ شورای طرح و برنامه در خصوص تدوین آیین نامه نقل و انتقال فرزندان و همسران دانشجوی شاهد این آیین نامه که پس از تایید ستادهای مرکزی شاهد دو وزارت خانه علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت درمان و آموزش پزشکی و تصویب ستاد برنامه ریزی در جلسه ۷۵/۱۱/۴ به تصویب نهایی شورای طرح و برنامه امور فرهنگی فرزندان معزز شاهد رسید از نیمسال اول سال تحصیلی ۷۶-۷۷ در کلیه دانشگاه های کشور قابل اجرا است.

لازم به ذکر است که فرزندان و همسران معزز شاهد همانند سایر دانشجویان کشور از مزایای آیین نامه های جاری نقل و انتقال وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی برخوردارند. لیکن به دلیل ضرورت حفظ انسجام و تجمع خانواده هایی که در آنها یگانه فرزند ذکور و یا فرزندان اناث و همسر موفق به تحصیل در مراکز آموزش عالی می شوند این آیین نامه به صورت خاص برای این قبیل خانواده ها از سوی شورای طرح و برنامه امور فرهنگی شاهد تصویب و جهت اجرا ابلاغ می گردد.

ماده ۱- تسهیلات موضوع این آیین نامه تک فرزندان مذکور و کلیه فرزندان اناث و همسران شاهد را در مقاطع مختلف تحصیلی در کلیه دانشگاه ها و موسسات وزارت علوم کشور شامل می شود.

تبصره ۱- سایر فرزندان معزز شاهد در صورت درخواست می توانند از مزایای آیین نامه های جاری نقل و انتقال دو وزارت خانه استفاده نمایند.

تبصره ۲- دوره های دکتری تخصصی مشمول این آیین نامه نخواهد بود.

ماده ۲- کلیه دانشگاه ها و موسسات وزارت علوم وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظفند در هر سال تحصیلی با درخواست انتقال دانشجویان شاهد مذکور در ماده ۱ این آیین نامه پس از ثبت نام و در ابتدای ترم در شروع سال تحصیلی خارج از ضوابط نقل و انتقال آیین نامه آموزشی موافقت نمایند.

ماده ۳- حداکثر ۲٪ سهمیه پذیرش در هر مقطع تحصیلی (کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری غیر تخصصی) در هر دانشگاه یا دانشکده تحت پوشش وزارت بهداشت درمان و آموزشی پزشکی جهت انتقال فرزندان و همسران شاهد جدیدالورود موضوع ماده (۱) در شروع هر سال تحصیلی اختصاص می یابد.

تبصره ۱- در صورت عدم تکمیل سقف ۲٪ توسط دانشجویان جدیدالورود، حداکثر تا سقف ۰/۵٪ از سهمیه فوق به دانشجویان شاهد ورودی سالهای قبل تخصیص می یابد.

تبصره ۲ - ملاک تعیین ظرفیت پذیرش هر مقطع تحصیلی دفترچه های راهنمای آزمون سراسری، دفترچه های راهنمای آزمون کاردانی به کارشناسی، کارشناسی به کارشناسی ارشد سال ورود دانشجویان باشد.

تبصره ۳ - با توجه به محدودیت ظرفیت دوره دکتری دندان پزشکی سهمیه انتقالی دانشجویان شاهد در این دوره تحت هر شرایطی از ۲٪ تجاوز نخواهد کرد، بعبارت دیگر در صورت عدم تکمیل و استفاده از سهمیه ۲٪ رشته های پزشکی و داروسازی مازاد سهمیه این رشته ها قابل استفاده در رشته دندان پزشکی نخواهد بود.

ماده ۴ - افراد واجد شرایط با تایید و معرفی بنیاد شهید انقلاب اسلامی و از طریق معاونتهای ذی ربط در دو وزارت خانه علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت و درمان و آموزش پزشکی به دانشگاه مقصد معرفی خواهند شد.

ماده ۵ - این آئین نامه در ۳ ماده و ۵ تبصره در تاریخ ۷۵/۱۱/۴ به تصویب رسید.

دکتر محمدرضا هاشمی گلپایگانی

دکتر علیرضا مرندی

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

وزیر بهداشت درمان و آموزش پزشکی

محمد علی نجفی

محمدحسین رحیمیان

وزیر آموزش و پرورش

نماینده ولی فقیه و رئیس بنیاد شهید